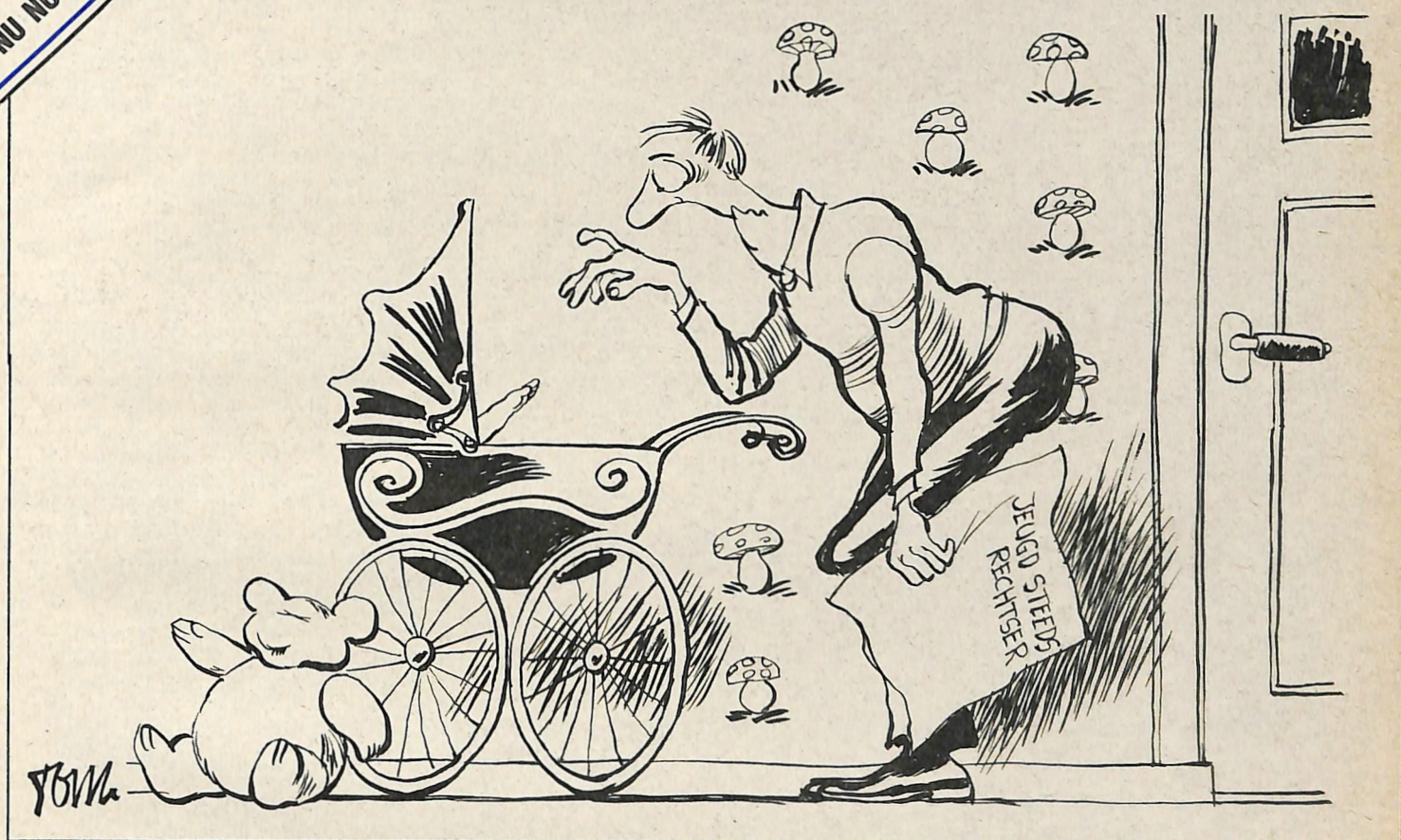

Middelbare-schooljeugd neigt naar „rechts”

ANGST VOOR TOEKOMST VERTAALD IN RECHTS-EXTREME IDEEËN

Het gaat niet goed met Nederland. Maar dat wist u al. De ekonomie zit in het slop, de werkeloosheid ligt voor ieder op de loer en voor velen is de toekomst zonder perspectief. Maar dat wist u ook al. Nieuw is dat onlangs bekend werd dat een groeiend deel van de schoolgaande jeugd angst voor een uitzichtloze toekomst vertaalt in rechts-extreme ideeën. Niks solidariteit met de medemens, maar het recht van de sterkste.

Het onderzoek dat werd gehouden onder middelbare scholieren wijst onder andere uit dat 8% van hen rechts-extreme opvattingen er op nahoudt, terwijl maar liefst 25% vooroordelen heeft ten aanzien van kulturele minderheden in ons land. Het lijkt erop dat Nederlandse jongeren een stap doen in de richting van racisme of zelfs fascisme en dat de Centruumpartij van Janmaat hier in de toekomst nog wel enig garen bij kan gaan spinnen.

Verontrustende ontwikkelingen. De vlucht naar extreem-rechts zal waarschijnlijk nog toenemen, met name als de nu al enorme jeugdwerkeloosheid verder doorzet. Gezien de voornemens

van het christen-liberale „zaken“-kabinet Lubbers valt dit inderdaad te vrezzen. Ook verder zal de positie van jongeren verslechteren: zij moeten van het nieuwe kabinet op alle manieren zwaar inleveren. Hierdoor dreigt verdere verrechtsing.

Hopelijk zal het HV in staat blijken tegenwicht te bieden tegen deze wassende stroom van rechts-extreme invloeden. Want vooroordelen, etnocentrisme, diskriminatie, en in het kielzog daarvan racisme en fascisme zijn bij uitstek te bestrijden door humanistische waarden als vrijheid, gerechtigheid, verdraagzaamheid en eerbied

voor de menselijke waardigheid.

Dat klinkt allemaal heel mooi, zal menig naar rechts leunende jongere opmerken, maar ik koop er niets voor. De eerbiedwaardige humanistische beginselen zullen dan ook meer dan ooit concreet vorm en inhoud moeten krijgen in duidelijke uitspraken over kernproblemen van de huidige en toekomstige samenleving.

Maar ook in duidelijke activiteiten waardoor tegenspel wordt gegeven aan het dreigend afglijden naar extreem-rechts. Een goed voorbeeld van zo'n aanpak is de breed opgezette anti-fascisme actie van de gemeenschap Bussum-Naarden. En misschien is het zinvol om met name de liberale bewindslieden te wijzen op hun geestverwantschap met de humanistische ideeën. Het gaat niet goed met Nederland. Laten we er iets aan doen.

Hes van Huizen

Hoofdbestuur bespreekt ongelijke behandeling humanisten en probeert ontslagen bij HV te vermijden

De hoofdbestuursvergadering van 21 oktober was om verscheidene redenen erg belangrijk: er worden juridische stappen overwogen als de Nederlandse overheid blijft falen iets te doen aan de achterstelling van buitenkerkelijken, het HV tracht de helaas noodzakelijke bezuinigingen zo op te vangen dat er geen gedwongen ontslagen hoeven te vallen, en er komt een Ondernemingsraad voor het HV-personeel. Het hoofdbestuur heeft ingestemd met het voorstel een hardere opstelling in te nemen tegenover de overheid als vóór 1 maart niets wordt gedaan aan de waslijst met voorbeelden van ongelijke behandeling van godsdienstigen en niet-godsdienstigen (in het bijzonder humanisten). De nieuwe regering wordt gekonfronteerd met de belangrijkste kwesties, er komt een rapport over de scheiding van kerk en staat, en er worden juridische adviezen ingewonnen over te zetten stappen, zo nodig tot en met het Europese Hof Voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden te Straatsburg.

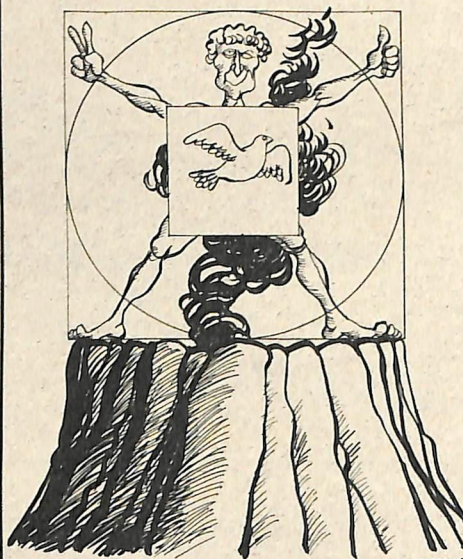
De economische teruggang treft ook het HV: omdat de gemiddelde contributie-opbrengst per lid terugloopt moeten er mensen ontslagen worden tenzij alle personeel wil afzien van de gebruikelijke trendverhogingen en periodieken. Dit voorstel wordt aan het personeel gedaan. Op de volgende vergadering zal blijken of dit voorstel wordt aanvaard, zo niet: dan zullen prioriteiten moeten worden bijgesteld en zijn ontslagen niet uitgesloten. Een andere oplossing zou

zijn: meer contribuerende leden en donateurs (Weet U nog iemand?). Het hoofdbestuur is (als eerste geestelijk genootschap) akkoord gegaan met de oprichting van een Ondernemingsraad voor het HV-personeel (tussen de 50 tot 100). Er wordt nog gewerkt aan de gedachte ook een overlegsorgaan op te richten voor de functionarissen die (al dan niet in dienst van het HV) onder onze verantwoordelijkheid werken (ongeveer 500 mensen).

Tenslotte wordt er nog steeds gezocht naar bestuursleden die tot op zekere hoogte passen binnen het profiel van ondervertegenwoordigde categorieën: vrouwen, jongeren, buiten de Randstad woonachtigen, liberalen, juristen, mensen met ervaring binnen de gemeenschappen, en financieel-organisatorisch onderlegde personen. Belangstellenden kunnen met mij contact opnemen.

Rob Tielman

LEVEN OP EEN VULKAAN

De brochure „Leven op een vulkaan“, een 16 pagina's tellend boekwerkje met een lang vraaggesprek met Anton Constandse, is nog steeds verkrijgbaar. Te bestellen door f 4,- over te maken op giro 58 t.n.v. Humanistisch Verbond Utrecht, onder vermelding van „Leven op een vulkaan“.

Het volgend nummer van de „Humanist“ verschijnt niet op 5 maar op 20 december. Dit wordt een speciaal (en dik) Kerst-Oudjaarsnummer. Kopij voor dit nummer moet vóór 1 december binnen zijn.

De redactie

GEMEENSCHAPPEN

Almelo: Maandag 6 december om 20.00 uur houdt Willie Malkus, medewerkster van het HIVOS, een inleiding over de adoptiebeurs van HIVOS. De bijeenkomst vindt plaats in het trefcentrum aan de Bellavistastraat 7 te Almelo.

Arnhem: Woensdag 24 november om 20.00 uur in zaal „De Coehoorn“ aan de Coehoornstraat te Arnhem: Mw. G. van der Meulen en de heer K. Zijderveld vertellen over „Ontwikkelingssamenwerking“. Tevens vindt er een ABAL-verkoop plaats van artikelen uit ontwikkelingslanden.

Groningen: Aad van Oosten, directeur van Humanitas, houdt op 23 november om 20.00 uur een inleiding over het werk van deze verwante organisatie. Plaats: De Radehoek, Herebinnensingel 39 te Groningen, zaal open om 19.30 uur.

Den Helder: Op dinsdagavond 23 november zal Elly Vollmann het een en ander vertellen over het werk van Amnesty International ten huize van Nel Duijker, Noordzeestraat 12 Den Helder.

Leeuwarden: Piet Nijssen uit Sneek zal op maandagavond 29 november om 20.00 uur spreken over „Vrede in mensen: omgaan met jezelf en anderen“ in de ontmoetingsruimte van het Erasmus-hiem, Trosdravik 2 Leeuwarden.

Lochem: Dinsdag 23 november 20.00 uur in zaal de Garve, Burg. Leenstraat te Lochem: Charles van Oostrom, hoofdbestuurslid van De Vrije Gedachte, houdt een inleiding over „Humanisme en natuurwetenschappen“.

Ooststellingwerf: Op donderdag 25 november om 20.00 uur komt Henk de Groot praten over „Anarchisme“ in café Hulst te Appelscha.

Voorburg/Rijswijk: Rob Tielman, algemeen voorzitter van het Humanistisch Verbond, komt op donderdag 25 november naar zaal de Koepel in Voorburg om met leden en belangstellenden te praten over „Humanisme, wat is dat eigenlijk?“; aanvang 20.00 uur, toegang gratis.

Jac van den Oort

Humanist

Redactie en vormgeving:
Hes van Huizen

Humanist is een tweewekelijkse uitgave van het Humanistisch Verbond Oudkerkhof 11, Utrecht

Redactieadres:
Postbus 114, 3500 AC Utrecht
Telefoon: 030-318145.

Abonnementsprijs voor niet-leden f 25,- per jaar t.n.v. Humanistische Pers

postgiro 58, Utrecht.

Gedrukt op kringlooppapier bij Brouwer Offset bv, Utrecht.

De Nederlandse Vereniging voor Vrijwillige Euthanasie (die streeft naar sociale aanvaarding en legalisatie van vrijwillige euthanasie) heeft ook een ledenhulpdienst. Deze dienst bestaat uit een 25-tal mensen die zich beschikbaar stellen voor raad en zo mogelijk hulp aan medeleden. In het besluitvormingsproces bij euthanasie, of hulp bij zelfdoding is recentelijk een functie in het besluitvormingsproces toegekend aan onder andere pastores, en dus ook aan humanistische raadslieden.

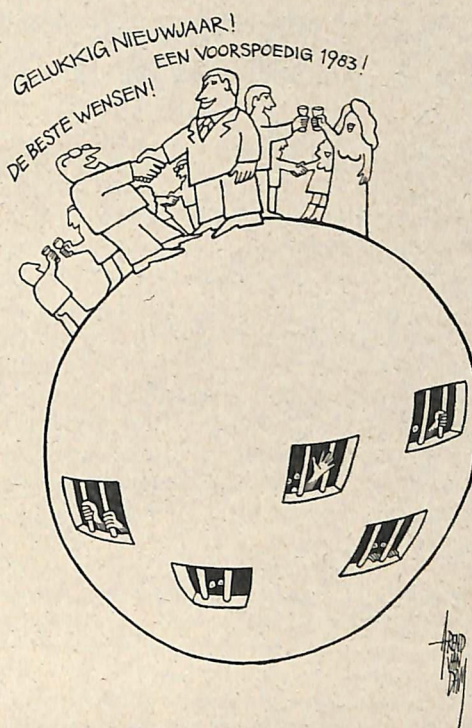
De Euthanasievereniging doet een oproep aan humanistische raadslieden die lid zijn van de vereniging (of dat willen worden) samen van gedachten te wisselen over deze problematiek. U kunt zich hiervoor aanmelden bij de NVvE Ledenhulpdienst, Postbus 5331, 1007 AH Amsterdam.

TWAALF CARTOONISTEN TEKENEN VOOR HV-KALENDER

Regelmatig komt u in de „Humanist“ cartoons tegen van Tom Jansen, Jos Collignon, Arend van Dam, Len Munnik en Martin Symek (Anone). Bij de lezers bestaat er in het algemeen veel waardering voor deze vorm van het op satirische wijze duidelijk maken van vaak ingewikkelde zaken.

De publiciteitsdienst van het Humanistisch Verbond heeft twaalf talentvolle cartoonisten in Nederland gevraagd ieder een prent te maken voor een kalender 1983. Behalve bovenstaande cartoonisten werken aan deze kalender mee: Peter van Straaten, Opland, Willemen, Sylvia Weve, Stefan Verwey, Willem van Manen en Frits Müller. Het is de eerste keer dat deze twaalf cartoonisten gezamenlijk een uitgave verzorgen.

Daarmee is deze kalender een unieke produktie. De cartoonisten hebben gewerkt naar aanleiding van thema's die zij opkregen van het Humanistisch Verbond. Enkele voorbeelden: vrijheid, mensenrechten, man-vrouw-verhouding, diskriminatie, werkloosheid,

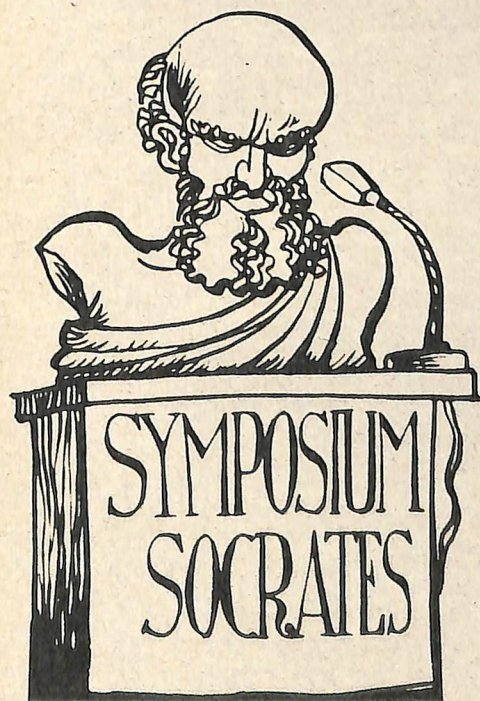

schoolgaan en geweld. Niet allemaal vrolijke onderwerpen, en het zijn dan ook niet allemaal vrolijke cartoons geworden. De wereld om ons heen stemt lang niet altijd tot optimisme, maar meestal zijn de cartoonisten er toch in geslaagd een humoristische draai aan de thema's te geven. Daarnaast prikkelen zij met hun tekeningen, geven vaak iets tot nadenken. En dat kunt u met deze kalender, zelfs een maand lang per cartoon. Bij elkaar dus twaalf maanden bedenktijd.

Behalve dat de kalender als lesmateriaal zal worden gebruikt bij het humanistisch vormingsonderwijs en als relatiegeschenk voor vele humanistische organisaties, is hij ook voor leden van het HV (en voor gemeenschappen) verkrijgbaar – tegen kostprijs.

U kunt de kalender nu al bestellen door f 2,85 (dat in inclusief porto) over te maken op postgiro 58 t.n.v. Humanistisch Verbond te Utrecht onder vermelding van „Kalender '83“. (HvH)

TWEEDE SOCRATES-SYMPOSIUM „REDELIJK DENKEN“ OP 7 DECEMBER

Na een vliegende start van het project „Redelijk Denken“ op 2 november organiseert de Stichting Socrates op dinsdag 7 december een tweede sym-

posium over dit onderwerp. Op dit vervolgsymposium staat de vraag centraal: Zijn mensen op te voeden tot redelijk denken?

Aan deze avond wordt meegewerkt door Rob Tielman, HV-voorzitter, en Sytske Teppema, voorzitter van de Vereniging voor Filosofie Onderwijs. Tevens wordt getracht een pedagoog bij deze avond te betrekken. Voorzitter is Arie den Broeder. De avond begint om acht uur in het Erasmushuis, Oudkerkhof 11, Utrecht. Toegang gratis.

Na deze avond is het mogelijk om zich op te geven voor een studiegroep die onder auspiciën van de Stichting Socrates verder studeert op het onderwerp „Redelijk Denken“. De Stichting zou graag zien dat ook in de gemeenschappen op dit thema wordt gestudeerd en stelt voor dat doel de kassette-opnamen van de symposia beschikbaar. Het is de bedoeling dat het project „Redelijk Denken“ in de eerste helft van 1983 plaatsvindt. Voor meer informatie kan men contact opnemen met de functionaris van de Stichting Socrates: Bert Boelaars, Postbus 114, 3500 AC Utrecht, 030-318145.

„A Secular Humanist Declaration“ is een uitgave van het Amerikaanse Humanistisch Verbond en bevat een verklaring van Paul Kurtz die wordt ondersteund door 58 geestelijke leiders in de Verenigde Staten, maar ook uit andere landen. De verklaring omschrijft en verdedigt de visie van het hedendaagse humanisme op zaken als ethiek, wetenschap, godsdienst en opvoeding. De verklaring richt zich onder andere tegen het in de Verenigde Staten levende fundamentalisme. De brochure is verkrijgbaar door f 5,- over te maken op giro 58 t.n.v. de Humanistische Pers Utrecht onder vermelding van „Declaration“.

A Secular Humanist Declaration

Endorsed by 58 leaders of thought, including Isaac Asimov, Sir A.J. Ayer, Sir Francis Crick, Milovan Djilas, Albert Ellis, Joseph Fletcher, Sidney Hook, Walter Kaufmann, Paul Kurtz, Robert Rimmer, B.F. Skinner, Barbara Wootton, and others.

VROUWENEMANCIPATIE IN HET EEN BEETJE LIEFDE HEBBEN WE NU NOG EEN BEETJE MACHT

Het trotse bordje „Emancipatiewerk“ op de kantoordeur van Margreet de Leeuw, funktionaris vrouwenzaken van het Humanistisch Verbond, symboliseert de vaste plaats die het vrouwenwerk zich in anderhalf jaar tijd binnen het Verbond heeft verworven. Anderhalf jaar geleden immers was het motto nog „eens zien of humanisten vrouwenemancipatie binnen het Verbond belangrijk vinden“. En zie daar: inmiddels is er een funktionaris-vrouwenzaken-in-vaste-dienst; zijn er tweemaal landelijke vrouwendagen georganiseerd waar zo'n honderdtal vrouwen op afkwamen; is er een witte maar lijvige nota „Een beetje macht en een beetje liefde“ geschreven met aanbevelingen voor beleid en heeft het hoofdbestuur van het Verbond onlangs de loftrumpet over deze nota gestoken. „Nu de faciliteiten nog“, meent de vrouwenwerkgroep nuchter, met de ogen reeds vastberaden en voortvarend gericht op de komende begroting.

Prioriteiten

De mooie plannen, aanbevelingen en ideeën die in de nota staan kosten namelijk, zoals alle mooie dingen in het leven, geld. Margreet de Leeuw: „Bij de opstelling van de begroting zal blijken hoe principieel het emancipatiewerk binnen het Verbond ligt. Willen we met dit werk door kunnen gaan, dan zullen er voorwaarden geschapen moeten worden.“

Daar ook de humanistische Sinterklaas wordt geplaagd door bezuinigingen en niet alle wensen in één nacht in de damesschoenen zal kunnen deponeren, stelden de vrouwen op de vrouwendag en in de werkgroep prioriteiten op. De belangrijkste zijn de oprichting van een studiegroep die zich binnen de Stichting Socrates bezig gaat houden met het formuleren van feministisch-humanistische uitgangspunten en de maatschappelijke vertaling daarvan. Het samenstellen van een vrouwentaakgroep die de funktionaris zal ondersteunen en het hoofdbestuur rijkelijk van adviezen zal voorzien. De mogelijkheid voor vrijwilligsters om binnen het vrouwenwerk reiskostenvergoeding te krijgen. Het opstellen van een basis-kontrakt voor de vele vrijwilligsters binnen het Verbond. Het organiseren van landelijke vrouwendagen en het opzetten van plaatselijke en regionale kursussen met als doel vrouwen meer weerbaar te maken.

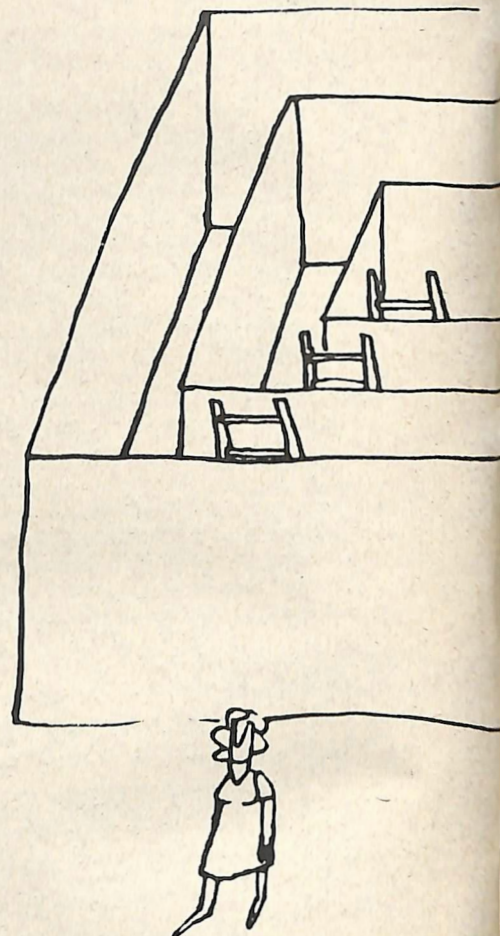
Pornografie, abortus, sexuele misdraging

Over de Socrates-studiegroep zegt Margreet de Leeuw: „Op de landelijke vrouwendag spraken de aanwezige vrouwen zich uit voor een feministisch-humanistische vertaling van het Humanistisch Perspektief (de maatschappelijke vertaling van humanistische grondbeginselen, IO). Op dit moment voelen vrouwen zich niet altijd prettig bij de rationele en zo heel redelijke, intellectuele uitgangspunten. De studiegroep die wij voorstellen en waar vrouwen zowel als mannen in kunnen zitten,

zal zich hiermee bezig gaan houden. Ook in de maatschappelijke vertaling van het humanisme kunnen vrouwen zich niet altijd vinden. Neem bijvoorbeeld de wetgeving op het gebied van Sexuele Misdraging. In het Humanistisch Perspektief wordt daar alleen maar over gezegd dat „mannen net zo goed verkracht kunnen worden“. Wij vinden dat dat de situatie omdraaien is. Op dat moment heb je het over verkrachting van mannen en niet over vrouwen. Ik denk dat wij als humanistische vrouwen daar onze mening over moeten laten horen.“

„Kijk naar de discussies rond pornografie. De humanistische minister Rood schreef daar onlangs over:“(…) wat de pornografie betreft is het een humanistisch uitgangspunt dat je een grote vrijheid van afwijkende meningen moet kunnen tolereren.“ Margreet: „Dat is een vrijblijvend, liberaal standpunt waarmee je in feite niets zegt. Ik vind dat het een humanistisch uitgangspunt is, dat je zwakkeren tegen de sterkeren moet beschermen. Bij pornografie wordt altijd uitgegaan van de behoeftes van de mannen. Er is nooit een deugdelijk onderzoek gedaan naar wat de vrouwen die in de pornografie verzeild zijn geraakt er zelf van vinden. Zoiets zou de studiegroep nader kunnen onderzoeken. Bij pornografie is de veronderstelling bijvoorbeeld dat vrouwen daar niet altijd vrijwillig voor kiezen, maar ofwel door mannen worden gedwongen ofwel om geldelijke redenen gedwongen worden. Dan is er geen sprake van een vrije keuze. Als zij er zelf vrij voor kiezen, is dat hun eigen zaak.“

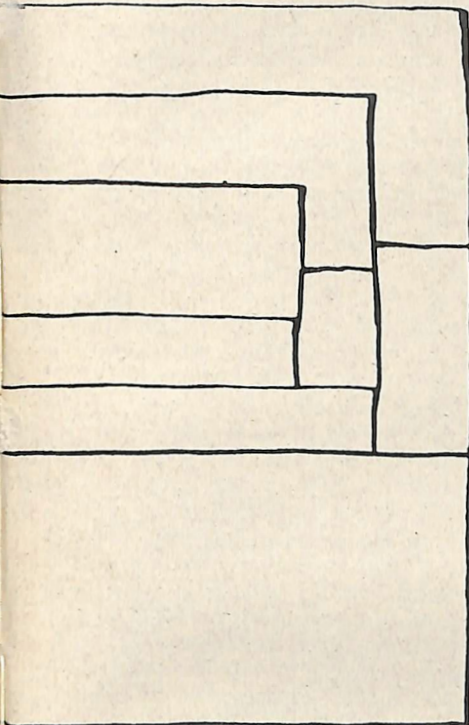
Maar voor de vrouwen die ertoe worden gedwongen, vind ik het humanistisch om te zeggen dat zij in principe een beroep moeten kunnen doen op bescherming tegen de sterkeren. Andere zaken waar de studiegroep zich over zou kunnen buigen is bijvoorbeeld de Wet op Gelijke Behandeling; zelfstandig inkomen van gehuwde vrouwen, abortus, gelijke verdeling van werk over de sexen, etcetera.“

Vrijwilligers-kontrakt

De Vrouwenwerkgroep stelt ook voor een zogenaamd „vrijwilligers-kontrakt“ op te stellen voor alle mensen die dag in dag uit hun energie aan het Verbond geven. In zo'n kontrakt zouden duidelijke afspraken gemaakt moeten worden tussen de vrijwilliger en de betrokken organisatie. Afspraken over bijvoorbeeld een inwerkperiode, onkostenvergoedingen, positie, inspraakmogelijkheden, duidelijkheid over verantwoordelijkheden en taakafbakening. Daarnaast zouden de verschillende gemeenschappen en humanistische organisaties een hart onder de riem gestoken moeten worden door de vrijwilligers meer waardering en status te verlenen. Reiskostenvergoedingen worden trouwens ook afgedwongen voor de vrouwen die naar de landelijke Vrouwendagen komen en/of actief zijn in de vrouwenwerkgroep. Dit om de drempel te verlagen voor minder draagkrachtige vrouwen.

VERBOND: GEVOELD.

Drempels

In een vorig interview in de „Humanist“, zo'n anderhalf jaar geleden meende Margreet de Leeuw dat er binnen het Humanistisch Verbond niet echt drempels zijn voor vrouwen en dat zij zelf gewoon wat meer initiatieven zouden moeten ontplooien. Die mening is inmiddels gewijzigd. Margreet: „Er zijn wel degelijk drempels, al zijn ze niet altijd even zichtbaar.“ Uit een onderzoek dat de vrouwenwerkgroep hield bleek bijvoorbeeld dat, hoewel er meer vrouwen dan mannen lid zijn van het verbond, vrouwen in bestuurlijke regionen deerlijk ontbreken. Een vrouwelijke voorzitter van een HV-gemeenschap is – ook met een lampje – nauwelijks te vinden. Een vrouwelijke sekretaris wil nog wel eens lukken, maar een vrouwelijke penningmeester daarentegen weer niet. Margreet: „Mannen binnen het Verbond blijken vaak in een soort circuit te zitten waarin ze elkaar van alles doorspelen en elkaar naar vo-

ren schuiven, een soort lobby. Vrouwen blijken het moeilijk te vinden elkaar of zichzelf aan te prijzen en wachten tot zij gevraagd worden voor bestuurlijke taken. Wij vinden dat organisaties wat meer aangespoord zouden moeten worden om vrouwen te vragen. Daarnaast zou het goed zijn als vrouwen leren zichzelf naar voren te schuiven als zij menen de kwaliteiten te hebben en dat andere vrouwen hen daarbij steunen. Een ander probleem vaak is dat vrouwen een achterstand hebben in „besturen“ en in wat daarbij komt kijken, zoals praten in het openbaar. Daarom is een heel belangrijke prioriteit van ons het starten van trainingen en kursussen om dat soort dingen te leren en vrouwen meer weerbaar te maken.“

Vrouwen contra/versus mannen (Tweesporenbeleid)

Een controversieel discussiepunt in de vrouwenstrijd – goed voor menig stevig vuurspattend twistgesprek – is de vraag hoe de strijd zal moeten verlopen: mét of zonder mannen. De humanistische vrouwenwerkgroep kiest hier voor een zogenaamd „tweesporenbeleid.“ De vrouwen wensen binnen het Humanistisch Verbond aan vrouwenemancipatie te werken zowel met mannen en vrouwen samen, als apart met vrouwen. De motivering hiervoor is dat er enerzijds gebruik gemaakt moet worden van de gemeenschappelijke uitgangspunten van een humanistische levensvisie om vrouwen en mannen samen aan vrouwenemancipatie en de konsekwenties daarvan voor mannen, vrouwen en de samenleving te laten werken. Anderszijds moeten vrouwen de mogelijkheid krijgen achterstanden in te lopen, bijvoorbeeld via het afdwingen van een voorkeursbehandeling. Daarbij kunnen vrouwen samen, zonder de mannen, beter werken aan hun eigen zelfbewustzijn en identiteit. Emancipatie en roldoorbreking bij mannen, zo vindt de vrouwenwerkgroep, is daarbij eveneens van groot belang. Het doel van zowel emancipatie bij mannen als bij vrouwen zou dan volgens de humanistische vrouwen moeten zijn, het toewerken naar een situatie waarin niemand een ander een bepaalde rol oplegt. Een situatie ook waarin iedereen de gelegenheid krijgt de eigen persoonlijkheid te ontwikkelen zonder een vooraf aan sekse gebonden patroon.

Vrouwennetwerk

De aanwezige vrouwen op de landelijke vrouwendagen vroegen verder om plaatselijke en regionale steun. Een landelijk vrouwennetwerk zou welkom zijn als ondersteuning voor activiteiten, meenden zij. Inmiddels zijn er een zestal vrouwen die hiervoor als kontaktpersoon functioneren (zie onder). Andere wensen zijn (in vogelvlucht): meer aandacht voor vrouwenzaken bij de humanistische media: „Reken-schap“, de „Humanist“, HV-radio en -televisie. Verder het ontwikkelen van emancipatoir lesmateriaal dat in het humanistisch vormingsonderwijs gebruikt kan worden, een vrouw-vriendelijk personeelsbeleid en meer aandacht voor emancipatiezaken binnen de ge-

meenschappen en de organisaties binnen het Verbond.

Margreet de Leeuw tenslotte: „In de vergadering van het hoofdbestuur over onze nota was men juichend over onze plannen. Het is te hopen dat die sfeer hetzelfde is bij de komende begrotingsbehandeling. Een beetje liefde hebben we gevoeld. Nu nog een beetje macht.“

Ida Overdevest

KONTAKTPERSONEN IN DE VERSCHILLENDE REGIO'S:

Regio Arnhem: Jantje Huizinga, Vlaardingerweg, J. Hovingflat 425, Arnhem. Tel. 085-813508.

Regio Groningen: Gebke Kuiken, Mag-nesiumlaan 35, Groningen.

Regio Leeuwarden: Gerda Postma, Dragoonsplein 349, 8923 AJ Leeuwarden. Tel. 058-661873.

Regio Amersfoort: Ineke Tillema, Hellen Kellerlaan 2, Amersfoort. Tel. 033-10702

Regio Eindhoven: Els Venema, De Vlot-beemden 2, 5581 AX Waalre. Tel. 04904-2693.

(ADVERTENTIE)

Het bestuur van het **BEJAARDENCENTRUM „DE NIEUWPOORT“** te Alkmaar, aangesloten bij de Humanistische Stichting Huisvesting Bejaarden, roept sollicitanten op voor de functie van

HUMANISTISCH GEESTELIJK RAADSVROUW/MAN

aangeboden:

- een aanstelling voor 10 uur per week
- salariering afhankelijk van leeftijd, ervaring e.d. schaal 10 of 11 CAO Bejaardenoorden

gevraagd:

- een afgeronde studie aan het Humanistisch Opleidings Instituut of de bereidheid deze studie te voltooien
- de gegadigden dienen bij voorkeur in of in de omgeving van Alkmaar te wonen.

Sollicitanten wordt aangeraden zich op de hoogte te stellen van de voorhanden zijnde taak- en functieomschrijving, welke op aanvraag te verkrijgen is bij de directeur, de heer H. W. Lindeboom, tel. 072-121424.

Aanstelling geschiedt in overleg met het Humanistisch Verbond, in samenwerking met de coördinator geestelijke verzorging HSHB, mevrouw M. van der Schaaf, tel. 02945-1661.

Sollicitaties dienen gericht te worden aan het bestuur van het bejaardencentrum „De Nieuwpoort“, Prins Alexanderstraat 25, 1814 XK Alkmaar, binnen drie weken na verschijnen van dit blad.

BRIEVEN VAN LEZERS

In goede handen bij ombudsman Rang?

Het niet raadplegen van het Verbond naast de Raad van Kerken door de heer Scholten als kabinetsinformatuur, in „Humanist” van 5 dezer gesignaleerd, doet denken aan het gedrag van een andere publieke figuur, de nationale ombudsman, de heer Rang.

Bij beiden moeten we er naar raden wat aan dit handelen ten grondslag ligt. Onbekendheid van het Verbond kan het niet zijn. Minachting? Verachting? Bij Rang lijkt dit erop waar hij zegt: „Als je de ethiek niet binnenhaalt kun je ook atheïstische of mensonwaardige toestanden binnenhalen, ...” en waar Rang een suggestief verband legt tussen atheïsme en Hitler-Duitsland. (Haagse Post van 31 juli in een vraaggesprek met Dr. Rang).

In Haagse Post van 21 augustus vroeg ik onder andere: „Hoe reageert de ombudsman als hij merkt dat een atheïst met een klacht bij hem komt? Zo'n atheïst zou een klacht kunnen indienen tegen bovenstaande diskriminatie door de ombudsman bij diezelfde ombudsman. Is die dan wel in goede handen?”

J. Mooij (Sneek)

WERELDBIBLIOTHEEK- VERENIGING IN GEVAAR

Helaas wordt de economische recessie steeds meer een bedreiging voor allerlei kulturele activiteiten. Bijzonder triest is het wanneer reeds lang bestaande instellingen in de gevarenzone komen. Hiertoe behoort ook de Wereldbibliotheek-Vereniging, die in 1925 in het leven werd geroepen teneinde het culturele doel van de Uitgeverij de Wereldbibliotheek te steunen. Deze uitgeverij werd in 1905 opgericht en heeft sindsdien met het uitgeven van oorspronkelijk Nederlands en vertaalde literaire en wetenschappelijke werken en ook jeugdboeken een belangrijke bijdrage geleverd aan het Nederlandse culturele leven.

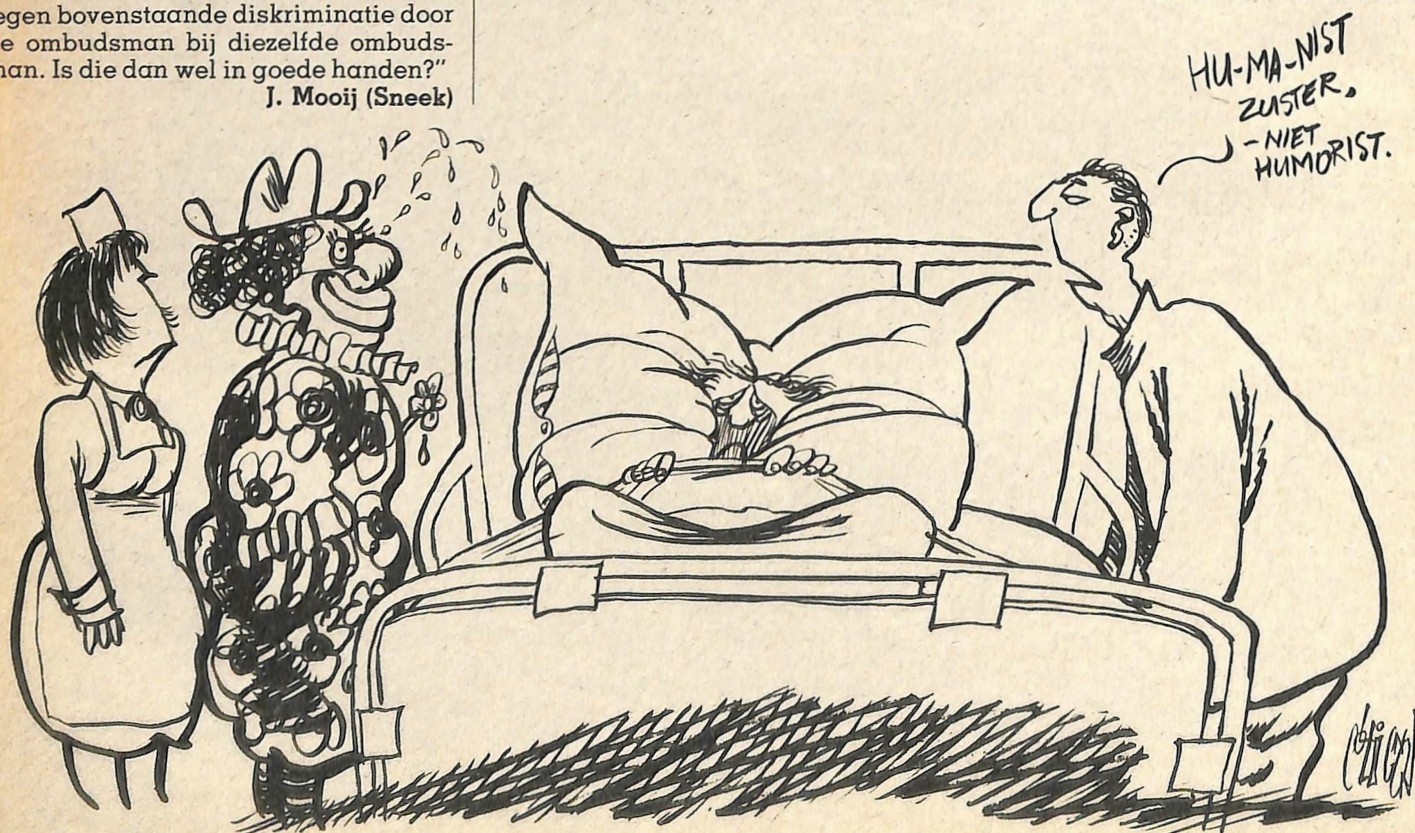
De Maatschappij voor Goede en Goedkope Lectuur, later de Wereldbibliotheek, werd gesticht door de idealistische Amsterdamse uitgever en auteur Leo Simons. Hij verzorgde al vroeg een goedkope editie van de „Max Havelaar”. Tussen de beide wereldoorlogen was de leiding van de Wereldbibliotheek in handen van de bekende schrijver Nico van Suchtelen. Na de tweede wereldoorlog had de uitgeverij te lijden van een terugslag waarvan zij zich enkele jaren geleden herstelde. Er verschenen verschillende nieuwe uitgaven en oude werden herdrukt. Van deze laatste noem ik slechts werken van Dostoevsky, Couperus, Van Eeden („Van de koele meren des doods”), Carry van Bruggen („Het huisje aan de sloot”), Harriët Freezer, Heinrich von Kleist, Isaac B. Singer, Tagore, Steinbeck, Teirlinck, Freud, Nietzsche, Shakespeare en Vincent van Gogh. Dit jaar werden de „Faust” van Goethe en

Spinoza's werken in drie delen uitgegeven, terwijl een aantal nieuwe uitgaven volgens de aloude WB-traditie op stapel staan.

Helaas wordt de Wereldbibliotheek-Vereniging door de huidige malaise bedreigd. Het aantal leden van de Vereniging daalt, zodat zijn voortbestaan in gevaar is. De leden ontvangen naast het kwartaalblad „W. B. -Cahier” (de opvolger van „De Ploeg”) jaarlijks een premie, terwijl zij met korting boeken kunnen kopen uit het Fonds van de Wereldbibliotheek. De premie bestaat uit een fraai uitgevoerd boekwerkje, zoals het vorige jaar een bloemlezing uit het werk van de bekende tekenares Maria Sibylla Merian.

Het doel van deze vereniging om ook het goede en niet voor massale verspreiding bestemde boek een uitgave-mogelijkheid te verschaffen, is belangrijk genoeg om alles op alles te zetten om het voortbestaan van de vereniging te garanderen. Ook in onze kring zullen ongetwijfeld velen de uitgave van de W.B. kennen. Maar lang niet iedereen heeft de stap gedaan om lid van de Wereldbibliotheek-Vereniging te worden. Wanneer men prijs stelt op het behoud van de Wereldbibliotheek-Vereniging kan men hiervan blijk geven door lid te worden. Wie nu lid wordt (de contributie gaat in op 1 januari 1983) ontvangt de premie 1981 (de fraaie bloemlezing uit Maria Sibylla Merian) en ook de premie 1982 gratis. De contributie bedraagt per jaar f 32,50. Opgave: Wereldbibliotheek, Antwoordnummer 8327, 1000 PA Amsterdam, tel. 020-242449.

P. Krug

Zinvol bestaan

In een tijd van toenemende werkeloosheid benijden zij die geen werk hebben degenen, die dat wel hebben, terwijl de werkenden weliswaar hun baan niet willen verliezen, maar er misschien ook weinig plezier meer in hebben. Bewust of onbewust hebben we enig gevoel ontwikkeld voor iets dat lijkt op humanisering van de samenleving. In het onderwijs was dit al eerder ontdekt. Het gaat er daar steeds meer om of kinderen toekomen aan hun eigen mogelijkheden en zo er al cijfers worden gegeven, wordt daarmee getracht aan te geven of zij toekomen aan hun eigen maat. Geen door rapportcijfers opgeschreefde prestaties en wedijver, maar zelfontplooiing en samenwerking staan centraal. De school werd en moet steeds meer worden een levensopleiding en minder een voorbereiding op een baan, zo mogelijk met carrière.

Met humanisering van de arbeid is begonnen door het verbeteren van de arbeidsomstandigheden waarbij welzijn van werknemers voorop staat. Toch wordt daarbij niet vergeten dat betere werkomstandigheden tot groter prestaties en hogere produktie leiden. Aan echte humanisering zijn we nauwelijks begonnen.

Wel is er enig inzicht in wat dat kan betekenen. Plezier in het werk, maar waarvan is dat afhankelijk? Vooral van degene, die het werk verricht. Is 't alleen om de verdienste, moet het ook prettig zijn, of zinvol voor zichzelf, of voor de samenleving? Het zal wel van alles wat zijn, al naar gelang onze instelling. Hierover denken betekent in elk geval dat we onze eigen handel en wandel, ons eigen bestaan ter discussie stellen. Gaan we op deze weg voort, dan kan arbeid weleens iets heel anders blijken te zijn en kan zinvol bezig

zijn weleens van veel meer waarde zijn, waarbij zowel hetgeen we thans arbeid noemen als ook geheel andere zaken een belangrijke rol spelen.

Is het zinvol op deze weg voort te gaan nu onheilsprofeten voorspellen dat we stapjes of stappen terug moeten doen, de buikriem aan moeten halen? Misschien juist daarom moeten we doorgaan op de ingeslagen weg, de humanisering van onze samenleving in al haar facetten, want dat kan weleens een betere en zinvoller bijdrage zijn aan het overwinnen van de schier onoverkomelijke problemen, die ons tegemoet treden. Terwille van een menselijke samenleving mogen wij de nog maar moeizaam verworven inzichten niet zo maar over boord gooien. Het menselijk bestaan is meer dan een goed geoliede ekonomie zonder inflatie, maar met rendement en ruimte voor het bedrijfsleven, met meer investeringen en groeiende produktie waar niemand dringend om verleggen zit, maar wel onze spaarzame grondstoffen verslinden. Ieder voor zich en gezamenlijk zullen we moeten afwegen wat een zinvol bestaan ons waard is en dan pas zullen werkelijke toekomstperspektieven voor een menswaardiger samenleving in het zicht komen.

M. W. Verduijn

Uit: Nieuwe Noordhollandse courant

Afscheid Cees v. d. Hulle

Op vrijdag 10 december om 19.30 uur zal Cees v. d. Hulle, hoofd van dienst geestelijke verzorging in zieken-, verpleeg- en bejaardenhuizen afscheid nemen. Plaats: Erasmushuis, Oudkerkhof 11 in Utrecht.

VERBOND OP RTV

radio

HET VOORDEEL VAN DE TWIJFEL
dinsdag, 18.30-19.00 uur, Hilversum 2

woensdag, 18.30-19.00 uur, Hilversum 2

televisie

VIJF MINUTEN BEDENKIJD
elke zondagavond 20.40-20.45 uur op Nederland 2.

GELOVEN IN MENSEN

vrijdag 26 november 1982, 23.10 uur, Nederland 1

Twee van de drie Nederlanders zijn tegenwoordig buitenkerkelijk. Aan dogma's en geboden hebben ze geen boodschap meer, en velen geloven nergens meer in.

Er zijn er ook, die bewust willen leven zonder het idee van een God die hun leven bestuurt.

Een verkenning van het humanisme door Joanneke Claassen en Bernard Neuhaus.

(Herhaling van 13 november 1981).

VIJF MINUTEN BEDENKIJD

zondag 28 november 1982, 20.40 uur, Nederland 2

„Tikkertje zonder Verlos“.

Tieners vertellen over hun leven van alledag.

Waar houden ze van? Wat „moeten“ ze allemaal en wie maakt dat eigenlijk uit?

Stichting Leerplanontwikkeling en Stichting HVO gaan samenwerken

In ons land houdt de Stichting Leerplanontwikkeling (S.L.O.) in Enschede zich bezig met allerlei aspecten van onderwijsplanning. De belangrijkste taak van deze dienstverlenende instelling is het ontwikkelen van modellen voor leerplannen. Het HV en in het bijzonder de Stichting HVO heeft al een tijdje contact met de S.L.O.

De S.L.O. subsidieert projecten en werkt samen met scholen en andere onderwijsinstellingen, die activiteiten willen gaan ontwikkelen op leerplan gebied. Wanneer men gebruik wil maken van de diensten van de S.L.O. moet een aanvraag worden ingediend. De Stichting HVO heeft een projectplan ingediend, waarin de belangrijkste inhoudelijke problematieken, de projectdoelen en de planning en de organisa-

tie van het project zijn weergegeven. De hvo-geevenden zijn bij het samenstellen hiervan betrokken geweest op o.a. het landelijk weekend dit jaar. Recentelijk is dit plan door de S.L.O. goedgekeurd, waarmee formeel het project een aanvang kan nemen. Het betreft hier een voor de S.L.O. „ekstern“ project. Het project is organisatorisch een zelfstandige eenheid en valt inhoudelijk binnen de eindverantwoordelijkheid van het bestuur van de Stichting HVO. De medewerkers van de S.L.O. kunnen niet direkt deelnemen aan projectwerkzaamheden.

In het project zullen drie groeperingen een belangrijke rol spelen. Allereerst is er een projectteam van onderwijskundig geschoolde en humanistisch gezinde beroepskrachten. Dit team is ver-

antwoordelijk voor de opzet en de voortgang van het project.

Daarnaast is er een begeleidingsgroep, die vooral een adviserende functie heeft. Hierin is ook de S.L.O., en uiteraard ook het HV, vertegenwoordigd. Deze groep is reeds geformeerd.

In de vier regio's zullen groepjes hvo-geevenden themalessen gaan ontwerpen, uitvoeren en evalueren. Deze groepjes zullen de komende tijd worden samengesteld.

In de eerste projectjaren ligt de nadruk op het verzamelen en systematiseren van praktische ervaringen en op intensieve theorieontwikkeling. In een latere fase zal het aksent liggen op de integratie van deze twee lijnen. Het project zal waarschijnlijk lopen tot eind 1986.

Stichting Humanistisch Vormings- Onderwijs

Stichting voor de Leerplanontwikkeling

Foundation for curriculum development

De Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs zoekt voor werkzaamheden t.b.v. een leerplanontwikkelingsproject humanistisch vormingsonderwijs een

SEKRETARIEEL MEDEWERKENDE

in deeltijdfunctie (0.5 weektaak).

Algemene informatie

Humanistisch vormingsonderwijs beoogt vanuit de dagelijkse ervaring te komen tot persoonlijkheidsvorming. De leerlingen worden in de lessen humanistisch vormingsonderwijs gekonfronteerd met oriënteringsmogelijkheden die in een humanistische levensovertuiging besloten liggen. De Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs start, in samenwerking met de Stichting voor de Leerplanontwikkeling in Enschede, binnenkort een meerjarig project leerplanontwikkeling hvo.

De sekretarieel medewerkende zal ondersteuning moeten verlenen aan een projectteam van vier (part-time) medewerkers. Het bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor dit project, dat vier à vijf jaar zal gaan duren.

Functie-informatie

De te benoemen medewerkende zal worden belast met

- type-, reproductie- en verzendwerkzaamheden,
- archiefwerkzaamheden,
- administratieve werkzaamheden,
- werkzaamheden op het gebied van financieel beheer.

Functie-eisen

- Sekretariële ervaring;
- kennis van en vaardigheid in financieel beheer en administratie en/of belangstelling daarvoor;
- inhoudelijke belangstelling voor onderwijs, met name humanistisch vormingsonderwijs;
- affiniteit met en/of belangstelling voor de humanistische levensbeschouwing;
- goede organisatorische/kontaktuele eigenschappen en bereidheid tot samenwerking.

Overige informatie

Salariëring overeenkomstig de sekretarieel medewerkende van de Stichting HVO. Aanstelling zo spoedig mogelijk, steeds geldend voor een jaar. Nadere inlichtingen over deze functies worden verstrekt door de coördinator van de Stichting HVO, W.R. Koopmans (tel. 030-318145 tst. 34), en door de projectleider, de heer O. van Esschoten (tel. 030-318145 tst. 36). Belangstellenden worden uitgenodigd hun schriftelijke sollicitaties binnen veertien dagen te verzenden naar het bestuur van de Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs, postbus 114, 3500 AC Utrecht.

De Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs zoekt voor werkzaamheden t.b.v. een leerplanontwikkelingsproject humanistisch vormingsonderwijs

MEDEWERKENDE LEERPLANONTWIKKELING

in deeltijdfuncties (resp. 0.5 en 0.2 weektaak), die ervaring hebben in en/of belangstelling hebben voor het ontwikkelen van een leerplan met een open doelstelling.

Algemene informatie

Humanistisch vormingsonderwijs beoogt vanuit de dagelijkse ervaring te komen tot persoonlijkheidsvorming. De leerlingen worden in de lessen humanistisch vormingsonderwijs gekonfronteerd met oriënteringsmogelijkheden die in een humanistische levensovertuiging besloten liggen. De Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs start, in samenwerking met de Stichting voor de Leerplanontwikkeling in Enschede, binnenkort een meerjarig project leerplanontwikkeling hvo. De ontwikkelingsactiviteiten in dit project zijn toegespitst op het basisonderwijs en liggen zowel op lesplannivo (ontwerp, uitvoering en evaluatie) als op schoolwerkplannivo (visie-ontwikkeling). Het betreft hier een voor de S.L.O.ekstern project, waarvoor het bestuur van de Stichting HVO de eindverantwoordelijkheid draagt. Het project zal vier à vijf jaar duren.

Functie-informatie

1. medewerkende 0.5 weektaak

De te benoemen medewerkende zal worden belast met

- het creëren van de inhoudelijke basis voor de visie-ontwikkeling;
- het ontwikkelen van de instrumenten voor het ontwerpen, evalueren en analyseren van themalessen;
- het verwerken van theoretische noties en praktische ervaringen;
- het onderhouden van contacten met en ondersteunen van hvo-geevenden bij ontwerp, uitvoering en evaluatie van themalessen;
- het opzetten en onderhouden van de projectorganisatie;
- het verzorgen van informatieoverdracht aan verschillende gedingen en betrokkenen;
- vertegenwoordiging van het projectteam in overlegsituaties.

2. Medewerkende 0.2 weektaak

De te benoemen medewerkende zal worden belast met

- de zorg voor deelaspecten van de leerplanontwikkeling hvo, waarbij gedacht moet worden aan studie naar of ontwikkeling van aspecten op onderwijskundig en/of levensbeschouwelijk gebied;
- het opzetten en onderhouden van de projectorganisatie;
- het verzorgen van informatieoverdracht aan verschillende gedingen en betrokkenen;
- het ondersteunen van hvo-geevenden bij ontwerp, uitvoering en evaluatie van themalessen;
- het incidenteel vertegenwoordigen van het projectteam in overlegsituaties.

3. Medewerkende 0.2 weektaak

Zie onder 2.

Functie-eisen voor alle medewerkers

- Kennis en inzicht in huidige ontwikkelingen in het onderwijsveld, met name de leerplanontwikkeling;
- ervaring in en/of belangstelling voor de onderwijspraktijk van het humanistisch vormingsonderwijs;
- kennis van en/of belangstelling voor het levensbeschouwelijk aspect in het onderwijs vanuit een andere humanistische invalshoek;
- goede organisatorische/kontaktuele eigenschappen en bereidheid tot samenwerking.

Overige informatie

Salariëring overeenkomstig de pedagogisch-didactisch medewerkers van de Stichting HVO. Aanstelling zo spoedig mogelijk, steeds geldend voor een jaar. Nadere inlichtingen over deze functies worden verstrekt door de coördinator van de Stichting HVO, de heer W.R. Koopmans (tel. 030-318145 tst. 34), en door de projectleider, de heer O. van Esschoten (tel. 030-318145 tst. 36). Belangstellenden worden uitgenodigd hun schriftelijke sollicitaties, onder vermelding van de gewenste functie(s), binnen 14 dagen te verzenden naar het bestuur van de Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs, postbus 114, 3500 AC Utrecht.